

Сн
8805(1)

ЛЮБОВЛОВІЇ

ИЛИ

ПЕРІОДИЧНО

ПОВСЕМІСЯЧНО

СПИСАНІЇ.

ТОМ. 1.

СЕНТЯБРІЯ 1844

ЧИСЛО 6.

Испытайте писанія, въ нихъ же бо обращете
животъ вѣчный, и сокровище неизчерпаемое.

СМЪРНІА.

Въ Тѣпографіи Я. Даміанова.

1844.

ОКР. НАР. СЪВЕТЪ ВО Д.Т.
★
БИБЛИОТЕКА
РУССЕ

ОБЩЕСТВО С ОГРАНИЧЕННОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТЬЮ
ИДЕНТИФИКАЦИОННЫЙ № 14634/88

ЛЮБОДОВІЄ

или

ПОВЕЩАЩЕМОУ СПИСАНІЄ.

СѢПТѢМВРІА, 1844.

[ЧИСЛО 6.

МѢСЦЪ СѢПТѢМВРІА.

Септемвріа (по Латински Setember, отъ Septem, семь, и Imber, дождь) чѣва оше шото сначала мѣ се даде именованіе-то за да показѣва положеніе-то у Албанско-то Мѣ-гласловіе, гдѣ-то беше седмшй мѣсецъ на година-та. Въ мало нѣкое време называшесе Германскій, Антонійскій, Вркълскій, и Такітскій, имена кои-то са на различны самодержцы, шото имъ се посака да се почитатъ ужъ като Іхлій и Августъ Цесарь. Но не послѣдѣва до толкова доволно време почестъ-та имъ, шото тѣа иманованіа да се утѣврдятъ обшчы и навикновенны; и мѣсец-о се върна на старо-то си име, ако и да беше отъ време-то на Нѣма деветшй, а не седмшй мѣсецъ на година-та. Беше подаренъ на Ифеста.

Въ стари нѣкои живописаніа описѣватъ Септемвріа като челоѣкъкъ облеченъ червена дрѣха, и накітенъ согъ гроздѣа черно и бѣло грозде, и кой-то държи во една рѣка вѣсш (перезій), зашото во 11-й на тоа мѣсецъ флава слънце-то во знак-атъ на Вуга, звѣздоначертаніе сирѣчь на небеса.

ВЛЯГОНРЯВІЄ.

Пріателно є много и достопохвално да давашъ рѣдъ и на дрѣги-те да говоратъ, а не самш ты; а най повече като се намератъ старейшинш-те или значителни нѣкои лица не є прилика никакъ да говоришъ противны рѣчи и да се карашъ. Но ако и да є добро повече да слѣшаме, а по малко да говориме, въ нѣжнш-те сваче разговорки и говоренѣ-та требѣва да предпоставѣваме правдѣ-та си и да говориме свободнш за неа и чиннш, а не бездмнш.

А спорѣдъ способна-та пристойность, каквото требѣва сирѣчь да се разговараме согъ секого, най добро-то наставленіе и побченіе

може да є време-то, и помѣстнш-о обшчы, возрастъ же и различіе-то на лица-та, на кои-то секомѣ спорѣдъ пристойность-та требѣва да є и разговорка-та.

Въ оншя, кои-то са весьма превосходны отъ насъ не є полѣзно многоглаголаніе-то, а най повече въ оншя, кои-то отъ перѣ-та ти рѣчь познаватъ шо ще да имъ говоришъ, на такѣва стига да имъ воспоменешъ мало, а слѣдователнш тѣа ще свѣршатъ онаѣ, кое-то сами произволаватъ. И не самш въ такѣва превосходны и по степенны, но обшчы въ сички-те хора като се розговара челоѣкъкъ требѣва первш да мыслиме шо ще да произнесеме отъ уста-та ни па тогава да говориме, или каквото казѣва единъ любомѣдрецъ первш требѣва да нашариме (воладиме) азъ-к-атъ ни во ум-атъ, па тогава да говориме; зашото когато говориме така вѣде и напразно, уподобаватсе рѣчи-те согъ плываніе-то ни, и согъ гласове-те вѣтѣрнш.

Каквото прочее хѣдожнициш-те (Заналтчіи-те), селачанѣ-те и проти хора не є прилично да употреблаватъ распространнш разговорки согъ чиновначалнициш-те градски, така и тѣа са длѣжни да ги пріиматъ согъ любовь и кротость, и да имъ не отговаратъ согъ свирѣпость, жестокость и гордость. Като се разговара челоѣкъкъ, не є прилично да си подѣпира снага-та на една страна и дрѣга, а най повече предъ големшш-те; нито па да си ополчѣва очи-те камъ уста-та на оногъ, комѣ-то говори.

Сичко нешо шо правишъ требѣва да пазишъ добре, шото да го свѣршишъ така, каквото прилича. А кой-то вѣрза тѣврдѣ много, той остаѣва отъ дрѣги-те на диръ. Какѣа и да бѣ была работа-та ти, като а свѣршишъ, требѣва да а прегледашъ, ако немашъ време за повече, каремъ еднашъ, или двапѣти, и така нешешъ много да погрѣшишъ

ИНДІКТИОНЪ.

Індиктионъ е време, кое-то приключаваша 15 години. Постави се во време-то на Августъ Кесаря Римскаго, кой-то като побѣди и облада сичка-та земля постави тоа Индиктионъ, што значи повелѣніе (заповѣдь) петнадесетолѣтно, за да собиратъ въ това петнадесетолѣтно разстоаніе даноцъ-те отъ сички-те далечны и ближны страны; защото онака сирѣчь въ ката година да ги собиратъ беше мѣчно за ради распростаніе-то големо на Римска-та держава. Раздѣли го прочее на три части: на трипѣти по петъ години сирѣчь, и трипѣти данъ въ разстоаніе на 15 години, называемъ патолѣтнъй. Секо патолѣтствіе наричашеся Люстръ, то есть свѣтло, за това, люде-те на онова време се веселеха согъ свѣтила и свѣтлость, и даваха на Кесаря (на Царя си) онова, кое-то беше опредѣленно на Кесаря согъ благодареніе и радость; защото даноцъ-те имъ не беха тешки, и не се собираха согъ нжда и сила, но съ добра охота и воля. Въ первое патолѣтствіе даваха желѣзо и мѣдь (бакъръ) за да праватъ за войны-те ножове, копѣя (мѣдърацы), шлемове (презглавѣя), щитове (калканѣ), брони (твѣрдоодѣланіе предъ грѣдно), и дрѹги войски орѹжія (пѹсалте). Въ второ-то даваха сребренницы за да плащатъ на войны-те мздовоздааніе-то (хакатъ). Я въ трето-то патолѣтствіе даваха злато за украшеніе на храмове-те Римски и богове. И така се исполняваше единъ крѹгъ (коло) отъ 15 години, называемъ Индиктионъ. И като начнѣваше па послѣ отъ 15-те години, отъ перва-та година наричаха а ново лѣто, на первый Индиктионъ, второй, третій и пр. Това начнѣванѣ се постави отъ первый Септемврѣя мѣсѣцъ.

Това начало на Индиктионъ прѣа и сватая наша церковь, и постави да се празндѣа первый день на Септемврѣя мѣсѣца за слѣдователны-те причины и способства:

Защото въ тоа день, като се празндѣваше ново лѣто во Иудей-те и по сички-те мѣста. дойде Исѹсъ Христосъ въ Назаретъ, гдѣ-то беше воспитанъ, и като беше тоа день събѣшталъ Флезна въ сонмище-то (храмъ) Иудейско; защото беше обывай во Иудей-те по болей части въ събѣшталъ да се собиратъ въ церква-та, и да се подчаватъ отъ пророчески-те книги. Като Флезна прочее Исѹсъ въ церква-та помеждѹ учителя-те, и востана да четти, дадоха мѣ книга-та на пророка Нсаїа коа-то

като отвори и разгърна. намѣри мѣсто-то, гдѣ-то беше написано: "Дѹхъ Гдѣнь на мѣ-стѣ: съгъже ради помѣза ма блгоуспѣстичи нишымъ, послѣама исѹблѣити сокрѣшенныа срдцемъ: проповѣдати плѣненнымъ шпдшеніе, и слѣпшымъ прозрѣніе: шпдстичи сокрѣшенныа во шрадѣ, проповѣдати лѣто Гдѣне прѣатно." Послѣ затвори книга-та и поче отъ устъ да ги подчаваша за спасеніе дѣшевно.

Тоа празндѣа поставиша и опредѣлиша сватѣи отцы на первый Нікейскій Вселенскій соборъ, когато великій царь Византантинъ побѣди и покори Максентіа мѹчителя, и просѣти сва вселеннаа согъ свѣтъ на благочестіе-то, и искорени и изгони кѣсовски-те празндѣи, а благочестіе на христѣанска-та православна вѣра по секаде се распростре и возсѣа, и така се возобнови па ново лѣто, каквото беше и на време-то Исѹсъ Христово, и каквото по горе рекохъме.

Въ старозаконіе-то празндѣваха Евре-те тоа седмъй мѣсѣцъ. спорѣдъ упокоеніе-то на седмъй день, кагато направи Богъ свѣт-лѣтъ въ шесть денъ, а въ седмъй день, то есть въ събѣшталъ почина отъ дѣла своихъ. Въ тоа мѣсѣцъ празндѣваха и за то. защото презъ тоа мѣсѣцъ ковчег-о Ишевъ стѣпи на Яраатски-те горы. Въ тоа мѣсѣцъ, с. пророкъ Моисей, слезна вторъй пѹть отъ гора-та, и донесе законы-те Господны на таблицы написаны. Въ тоа м., освѣтиса прѣчѣднъй и прѣславнъй храмъ Господень, отъ Соломѣна созданъ, и кѣвш-о на завѣт-лѣтъ въ него се внесе. Презъ тоа м., Архѣіерей великій Единъ пѣтъ въ лѣто-то флаваше во сватѣа свѣтшхъ самъ, и приносеше слѣжба и жертва за себе си и за людски-те невѣжества и прегрѣшеніа. На тоа м. намѣри царица Влена честнъй крестъ во Іерусалимъ и пр.

Сватѣа церковь постави и опредѣли да празндѣваме въ тоа м. ново лѣто, и Индиктионъ за причина да дойдеме въ себе си и да смислиме какво сме. добро показали и направили. Тогава на онова време, като опредѣли Августъ това крѣдно патънадесато повелѣніе за да плащатъ даноцъ-те на секо патолѣтствіе, каквото рекохъме, кое-то даваха съ благодареніе и радость. Нека смислиме сега ніе. какво отдаваме на Создателя нашего, кой-то е опредѣлилъ сички-те времена и лѣта, и далъ ни е сички-те добрыни? Той не сака отъ насъ спорѣдъ времена-та и лѣта-та злато, сребро, желѣзо и мѣдь, но сака

отъ насъ и тѣрси Христіански работи: до-
кродѣтель, любовь, миръ, правда, трудолю-
біе, тепла вѣра, упованіе на Бога и пр. и пр.
Тыя работи тѣрси отъ насъ неотмѣтнѣ, и
споредъ нихъ ще ни дава, каквото тѣи самъ
заповѣдѣва и говореше тогава на Израили-
танъ-те чрезъ Моисеа въ книги-те Левітски,
кое-то се сега на ново лѣто чети.

“Ваза Господь на сынове-те Израилевы и
рече: ако да ходите въ побелѣніа-та мои,
и ако да чѣвате заповѣди-те мои, и ако да
ги правите, ще ви дадемъ дождь благовре-
менъ, и земля-та ще да даде жита-та си, и
древеса-та (дървете) по поле-то ще да отда-
датъ плодове-те си и рожбы-те си. И ще
пристигнете съ посовно време жетва-та, и
гроздобер-атъ, и ще направите вино, кое-то
ще ви стигне дори до ново и ще ви стане
преизобилно, и ще ядете хлѣбъ-атъ насыщен-
нѣ и изобилнѣ, и ще сѣдите по мѣста-та
ваши безопаснѣ и спокойнѣ. И ще дамъ
миръ на земля-та ви, ще да сте мирни и
спокойни, и не щете да се бойте отъ никого.
И ще изгонимъ сички-те люты звѣрѣве отъ
земля-та ви, и брань (войска) неще да прой-
де и да стане по ваша-та земля. Ще изго-
ните противници-те вашы, и ще да паднатъ
предъ нозѣ-те ви като мертви. И пегина
отъ васъ ще гонатъ сто, и стотина отъ васъ
ще да гонатъ тысящы тысящы (хѣладохѣла-
ды), и ще паднатъ предъ васъ врази-те ви укѣ-
енни. Ще вы пригледнемъ, и ще вы благо-
словимъ, и ще вы возрастимъ, и ще вы умно-
жимъ, и ще положимъ завѣтъ мой и любовь
моа съ васъ. Ще да имате и ще ядете лан-
ска храна, и поланска: и ветхи-те жита ще
изнесете за да насипете нови жита и рож-
бы. И ще поставимъ любовь моа съ васъ, и
ще вы обьчамъ. Ще да се намѣрѣвамъ се-
кога помеждъ васъ, и ще ви самъ Богъ, и
вѣе щесте мои люде. Я ако да ме не послу-
шате, и ако да не правите тыя мои заповѣ-
ди, и ако да имъ се непокоравате, знайте
защото щесте осужденни и наказанни. Как-
вото вѣе не направихте заповѣди-те мои, и
каквото развалихте завѣтъ мой и любовь
моа къ вамъ, така и азъ ще ви направимъ:
ще ви наведемъ и испроводимъ скѣдѣсть и
несчастіе, ще да сѣете жита-та ваши на всѣе
и празно, и ще ви ядатъ трудовете ви ва-
ши-те противници и неприатели, и онѣя щото
вы ненавиждатъ ще вы гонатъ и ще вы бѣатъ,
и до толкова ще пристигнете, щото да бѣ-
рате и когато вы не помни никой. И ще стро-

шимъ безчестіе-то на гордость-та ваша, си-
рѣчь ще ви строша нос-атъ що сте го на-
дигнали, и ще направимъ нево-то ви като
жельзо, а земля-та ви като мѣдана (бакър-
на). И на всѣе и празно ще да е сила-та
ваша, и земля-та ви не ще да даде семе-то
си, и дървето по нивы-те и по секаде неще
да дадатъ рожбы-те си: И ще ви испроводимъ
днѣвы звѣрѣве и злы, и ще вы поядатъ, и
ще ви истребатъ и изедатъ добыцы-те ви, и
ще вы направимъ да сте совсемъ малкъ, за-
щото ще вы погѣби устремителный и сил-
ный мечъ острый. И земля-та ви ще стане
пѣсѣкъ, и домовѣ-те ви ще запустѣятъ: за-
щото ходихте вѣе на преко, за то и азъ съгъ
простъ и жестокость къ вамъ ще дойдемъ:
казѣва Господь Богъ сватый Израилевъ.”

СОНОВИДѢНІВ НЯ ЛЮБИЯ

Самосагѣа.

(Предреченное виждь на 79-та стр.)

Изъ же чедо, Ученіе самъ, коа самъ ти
обыкновенна и познана, ако и да не си сти-
гналъ още на совершенно ученіе и благій ко-
нецъ. Колкото добрыни прочее ще придо-
біешъ като станешъ каменностържецъ, тла
ти прорече, дръга-та сирѣчь жена; защото
нищо дръго неще да станешъ самъ работ-
никъ, да трѣдишъ снага-та си твърде мно-
гъ, и въ това да имашъ сичка-та надежда
и упованіе за живот-атъ си. Като си ты
наистина невидимъ, нечѣнъ и простъ, за-
щото ще придобывашъ отъ работа-та ти
мало нешо колкото за хлѣбъ-атъ си, ще да
си смиренъ и глѣпъ споредъ разѣмъ-атъ, и спо-
редъ придобытокъ-атъ скѣденъ и сиромахъ;
нищо помеждъ приатели-те предприатенъ и
предпочтенъ, нищо помеждъ неприатели-те
страшенъ, нищо междъ гражданъ-те подра-
жателенъ и похваленъ, но то самъ и самъ
работникъ, и единъ помеждъ много-то че-
ловѣцъ, като една помеждъ стадо-то овца,
и секога на превосходнѣа и богатѣа ще
се воишъ, и на онзы що знае да говори ще
мъ се покорѣвашъ и кланашъ, сирѣчь ще жи-
вѣешъ злачкій животъ, и ще се коишъ отъ
тамъ гдѣ не е никой страхъ. Яко да ста-
нешъ като Фидіа, или като Полукитѣ, и
да направилъ многъ прѣданы работи, сич-
ки-те хора ще похвалатъ хѣдожество-то, и
неще никой отъ онѣя щото видатъ, като
благоразѣменъ, да пожелае за да стане като
тебе; защото каковъ и да си, ще да те зна-

а тѣ не дръго, самъ ковачъ, рѣкодѣлецъ и отъ рѣцѣ-те си живѣ. И ако да ме послѣдвашъ мене и да ме послѣдвашъ съ ревностъ и любовь, первъ укъ ще ти обавимъ много работы на старш-те и прежнъ мъже, и дѣланіа (дѣлованіа) преславни, кол-то предкозвѣстѣвамъ и дѣмъ-те имъ, и краткорѣчнъ отъ сички-те преискусна и мѣрафетліа чело-вѣка предпоказвамъ и предпоставлавамъ; и дѣша-та кол-то е най предпощтенна, ще ти украсимъ и нажитимъ съсъ весьма многи и добри украшеніа, то е сѣтъ цѣломѣдріемъ (съ цѣлъ и здравъ разумъ), правдою, благочестіемъ, кротостію, милостію, благоразуміемъ, терпѣніемъ, ревностію благихъ дѣлъ, стремленіемъ къ поштенности и славі; защото тѣа са работы на дѣша-та истинно и неповредно украшеніе. Ще да знаешъ прочее се-какво нещю щю е ставало на старо време, и щото на днешній день става ново, съ мене заеднъ ще провиждашъ онова щоще да стане сѣтне; воокуще да речемъ сичко нещю щото е и Божественно и челоуѣческо въ мало време ще ти покажемъ и ще те наѣчимъ; тѣ кой-то си сега сиромашъ, сынъ на едикойси, като предпощтешъ онова щото ти азъ говоримъ, по мало време ще станешъ отъ сички-те похваленъ, и ревнителенъ, предпощтенъ, и преславенъ, и въ сички-те полѣзны работы благоразуменъ, и отъ благородни-те и богати хора пригледанъ и желаемъ; облекло такова облеченъ като мое-то, прекрасно и свѣтло, и на секакво началство и предсѣдательство удостоенъ; ако да отидешъ некаде на некоа чѣжда земля непознанъ, не ще да останешъ невѣдомъ и непознаенъ, съ таквѣа опозна-ніа ще те украсимъ и облечемъ, щото секій като те гледа, ще да принѣдава и ще подщрекава дръгиго, и ще те показѣва съсъ прѣстѣ, и ще каѣва ето, тозъ е оный... Ако да стане нѣкоа достословна работа, и ако да принѣди за нѣхъ прѣтели-те ти, или сички-те гражданы да се совѣтѣватъ, сички-те на тебе ще гледатъ що ще да речешъ; и ако се слѣчи да стане потреба да говоришъ тѣ, сички-те въ тебе ще заатъ и да те слѣшатъ какво ще имъ говоришъ, ще ти се чѣдатъ и ще те уважаватъ за сила-та на говоренѣ-то ти, и ще те знаатъ като за башта благошастна. А онова щото каѣватъ, че нѣкои отъ челоуѣцъ-те наистина ставатъ безсмертни и паматовѣчни, това азъ ще ти направимъ безъ всако сомнѣніе; защото и ако да умрешъ некога тѣ, но не ще да за-

станешъ никога нито ще да си забоваренъ, но секога ще си заеднъ съсъ ученъ-те и просвѣщенъ те, и ще се разговарашъ съсъ най добръ-те челоуѣцъ. Видишъ ли Димосіена онаго, на кого беше сынъ, а азъ го направихъ толкова да е похваленъ и чѣденъ? Гледашъ ли Вѣхіна, кой-то беше сынъ на една карабанцица (тѣпанцика), но за мене обаче Філіппъ го предпощте и удоволствѣва? И Сократъ, и той се воспитѣ отъ това каменностѣчно хѣдожество, но като позна у скоро по предпощтенно-то, вѣтга отъ него, и само-воленъ дойде кодъ мене, не слѣдвашъ ли че отъ сички-а свѣтъ е похваленъ и славенъ? А като оставишъ тѣзе и немаришъ толкѣва, и таквѣа мъже, сирѣчь като оставишъ и дѣланіа (дѣлованіа) пресвѣтли, и словеса поштенни, и образъ благолѣпенъ, и пошестъ, и слава, и похвала, и предсѣдательства, и сила, и началства, и благорѣчіе и благоразумно счастіе, ще се оклечешъ тогава и дрѣха сиромашка, и ще земешъ образъ раболѣпенъ (робскій), и подпорка въ рѣце-те, и дѣлбачка, и сѣкира, и чекичь ще дѣржишъ секога въ рѣцѣ-те си, наведенъ надъ работа-та, ниспадналъ, на гола земля и въ прахъ-та, сѣдалъ, и споредъ секій образъ уничиженъ и уничтоженъ; никога не ще да подигнешъ глава, нито да смѣслишъ и да изобрѣтешъ нито нещю мѣжественно, нито свокодо, но секога ще ти е опредѣленна паметь-та въ работа-та ти, и неа самъ ще гледашъ да уработишъ, а не дръго нещю да пристигнешъ да украшавашъ; и не ще да имашъ никога време за да предпоставишъ себеси и да се гавишъ благочиненъ и украсенъ, но ще да си и отъ каменѣ-те по доленъ и по безчестенъ.

Като говореше тѣ още тѣа дѣмъ, азъ не чекахъ да свѣрши говоренѣ-то и, но веднага станахъ. и неприлична-та онаа жена, и работница-та оставихъ, и прѣйдохъ въ дръгта жена, кол-то се называше ученіе и кол-то ми говореше, и съсъ радостъ и ревностъ при неа привѣгнахъ, а най повече като ми дойде на паметь-та сопа-та (дебелата тоага), кол-то веднага като начехъ вчера да работимъ обдарѣваме таквѣа волки щото ми още не прѣхождатъ и колатъ ме. И она, работница-та каѣвамъ жена, като а оставихъ, съ перво се разсѣрди и гнѣваше на мене, и рѣце-те си вѣше и зѣкъ-те си скѣреше; а най послѣ, каквото слѣшаме за Нюва, окаменисе, и като камень стана. А ако да по-

страда пречданъ, повѣрвайте; защото со-
видѣніа-та са чюдотворни. Друга-та проче-
е жена, като погледна на мене, рече ми ще да
ти въздадемъ воистиннѣ и ще ти заплатимъ
за тая правда, защото сирѣчь направи до-
бро разсужденіе и предпочте ме, и пріиди
(ѣла) сега, качисе на тая колесница (талига),
(понеже ми показа една колесница съ крш-
латъ нѣкои конѣ, подобни на кршлатъ-а
конь Пигаса) да видишъ какъ и колкѣва
големи работы, като ме не послѣдѣваше, ще
ше да ги не познавашъ. Като се качихъ
прочее, та караше колесница-та, и конѣ-те
оправѣваше; а азъ като се искачихъ на вы-
соко, смотрѣвахъ и гледахъ, по секаде отъ
истокъ дори до западъ слонца, градове, и
народы, и различни хора, и каквото Три-
птолемъ сѣхъ нещо по земля-та; но точнѣ
не помнимъ веке що беше и какво онова що
сѣхъ, но само то помнимъ, че отъ оздолѣ
като гледахъ челоуѣцъ-те, хвалеха ме, и со съ
рѣкоплексаніе и слава, гдѣто пристигнѣвахъ
со съ литнѣванѣ-то, испровождахъ ме. Като
ми показа прочее таквѣа големи неща, и
обави мене на онова што ме хвалеха, пакъ
ме върна, кой то не бѣхъ облеченъ веке со съ
онова сѣщо-то облекло, кое-то имахъ като
литнахъ; но виждаше ми се че се връщахъ
свѣтло облекло облеченъ. Като пристигна
прочее и кашта ми, кой-то стоеше и чекаше,
показа мѣ онова облекло, и мене, каковъ
прихождахъ; воспомена и дрѣго нещо какво
за мене въ мало време требѣва да смисли и
да опредѣли. Тая работы помнимъ като
видохъ, кой-то бѣхъ още на 12 години,
вижда ми се да се смѣтихъ отъ страх-атъ
на волки-те. Но помеждѣ говорѣнѣ-то, може
нѣкой да рече, ш чѣдо, многѣ дѣлго соно-
видѣніе и сѣдекно. Паслѣдрѣгъ отъживава-
се и казѣва зимно сонозрѣніе, че най големи
са ноши-те или тривечерно ѣ ужъ и това
като Иракліево-то. Що мѣ дойде прочее да
ни бладослови таквѣа работы, и да ни вос-
поминава дѣтинска ношь, и соновидѣніа
стари, и веке престарели? Защото ѣ такова
нещо што ѣ отдавна прешло. Да ли ны по-
има и чини за нѣкои лицемѣрш? Не ѣ то, ш
добри дрѣже; защото нито Ксенофонтъ като
повѣстѣваше некогашъ соновидѣніе-то по-
каза лицемѣріе и претворство, каквото мѣ
се виждаше во отеческі-а домъ, и прѣчла;
защото знаете че не ѣ лицемѣріе видѣніе-
то, нито па като да бладослови опредѣли
и поице да го повѣстѣва; а най паче во

врема бранное и войнско, и во время отча-
ланное, като ги бѣха обиколили противни-
цъ-те; но повѣстѣваніе-то имаше и нѣкоя
полза. И азъ укѣ повѣстѣвахъ вамъ това
соновидѣніе за тая причина и себѣпъ, за
да иматъ склонность малки-те момче-та за
удокреніа раздѣми, и да пріиматъ ученіе со съ
любовь и ревность за кое да иматъ и добро
упованіе и надежда; а най повече ако нѣкой
отъ нихъ не брѣжи и казѣва че ѣ сиромашъ
та се отклонѣва отъ ученіе-то и отдале-
чава, и развалюва природни-те мѣ отъ Бога
дарованіа, знамъ докре че ще се укѣпи и
ще пріима дерзновеніе и надежда че ще да
успѣе въ добро, като чѣе това мое приклю-
ченіе и повѣстѣваніе, и ще ме има за себеси
способенъ примѣръ и юрнекъ, като смисли
каковъ бѣхъ азъ, и какво се устремихъ и пред-
почтехъ удовреніа-та на раздѣ-атъ ми, и по-
жалихъ за ученіе, нито се па уплашихъ отъ
тогавашно-то ми сиромашество, а каковъ
самъ сега, въ сами видите, ако и да не самъ
нещо дрѣго, по крайней мѣрѣ каремъ не самъ
по долѣнъ отъ каменнодѣлуш-те.

Тозы дѣкіанъ, кой-то повѣстѣва това
горереченно-то соновидѣніе, кеше сынъ на
ѣдинъ простъ и сиромашъ челоуѣкъ отъ Са-
мосата градъ въ Суріа (Парашамъ), той дѣ-
кіанъ, като виде това вышереченно-то соно-
видѣніе предпочте ученіе-то и послѣдова го
съ голема ревность и любовь, што издѣчи
сички-те высокоумни ученіа; а послѣ стран-
ствѣва на многѣ чѣжды странш во блада
сирѣчь и Вгупетъ за да придокіе различни
раздѣми и обѣчи многовидны. Дѣкіаново
пріѣстѣвіе бѣше во второ-то столѣтѣствіе по
Хр., той ѣ ѣдинъ отъ най славы-те и зна-
чителни сторо-Валински писатели, и най
послѣшенъ спорѣдъ краснорѣчіе-то и свой-
ственно Валинско благородно произношеніе
и чисто сочиненіе. Дѣкіанъ описа сѣетство-то
челоуѣческо, и сѣетна-та и челоуѣческа слава
на най значителни-те лица по свѣт-атъ, и
на секакви видны-те чинове сирѣчь предпос-
тави, че послѣ по смѣрть-та нема никакво раз-
личіе помеждѣ челоуѣцъ-те, сирѣчь не се
предпочита тогава нито царъ, нито князь,
нито боляринъ, нито богатъ, нито полко-
водецъ, нито чиновначалникъ, нито войнъ,
нито силенъ, нито мѣжественъ, нито и
каковъ да бѣ былъ и на какво и да ѣ до-
стойнство не се предпочита, ако не ѣ досто-
енъ за предпочтеніе. Най послѣ тоа дѣкіанъ
пріима въ Римъ многопочтенно началство.

ХРИСТИАНСТВО.

(Предреченное виждь на 69-51-34-и пр.)

Най многочисленни-те отъ тѣхъ въ Соединенни-те Американски жителства са, гдѣто са почти шесть-та часть на жители-те, сирѣчь, като раздѣлишъ сички-те жители на шесть части (парчета), тѣа са една часть. Помнозина-та сѣдять въ жителства-та: Менъ, Rhode-Island, Віргінія, двѣ-те Кароліны, Géorgie, Alabama, Міссісіпа, Теннесій, Кентекъ, Indiana и Illinois. Довольно се намиратъ и у велика Бретанія, у Олландія, у южны-те Руссійски области и у Прусійски-те страны Данчикъ и Марембердъ.

Д. Квакери-те, и тромалеѣ (trembleurs) именѣми отъ нѣкои писатели, а тѣа себеси именѣюще дрѣзъ надчихасе и наставахасе отъ Георгія Факса (Fox) около 1647-то лѣто; вѣрѣватъ свѣта троица, и слѣдователно кожегословіе-то. Паденіе-то на предѣдъ-те, обѣщаніе-то на спасителя, и избавленіе-то чрезъ Христа оглававатъ и содержаватъ вѣра-та имъ. Не пріиматъ избраніе-то и возвышеніе-то чрезъ благодать, ако не ѣ достовоздааніе на дѣла-га. Квакери-те нематъ нито символъ, нито обичаи, нито тайны, нито па крещеніе и комѣванѣ. Не се противатъ на водно-то крещеніе, иматъ го обаче за ненѣжно. Четыри главы на чертаватъ и сочиняватъ основаніе-то (темелатъ) на Квакеріство-то: 1) Мірска-та власть не може да дава законъ на вѣроисповѣданіе-то. 2) Власть-те що ставатъ предъ мірска-та власть беззаконни са. 3) Брань и вой не може да бѣде; за това се предаватъ на секакво принѣженіе; противленіе то имъ не пристига никога въ кровопролитіе; не подлагатъ въ бѣдство живот-атъ на противник-атъ имъ; по добре се оставатъ да се заколюватъ непомощни. 4) Мъздовоздааніе на духовны-а чинъ беззаконно го иматъ; за това не плашатъ десетоцъ, кои-то введоха самъ за притажаніе священникѣвъ. Но десеточници-те зиматъ сходственна-та заплаца безъ секакво прекореніе. Облекло-то, кѣши-те, и сѣдове-те имъ приспособяватъ се и праватъ самъ за протрѣка-та, нѣжна и ползна; нешо што ѣ повече и вонъ отъ нѣжна-та потрека, нито го сакатъ, нито го употребяватъ. Квакери-те позорища-та (та театра) иматъ за грѣшна работа, така за грѣшна работа иматъ, игры-те соъ зарѣвѣ-те и соъ дамы-те, книгоиграція, чопове (жребіи),

празны-те разговорки, злонравни-те прочтенія, пѣсни-те, лов-атъ. Не произносатъ отъ азък-атъ имъ тѣхъ рѣчи: Приключеніе, Предопредѣленіе, Счастіе като худлы и порѣгателны на кожіе промышленіе. Секомъ говорятъ соъ: Тѣзе (тѣ).

Тѣа любомирни еретіци весьма се упражняватъ въ трѣговія и вообще сички са богаты; намерѣватъ се у велика Бретанія и по болшей части у Англіа, и у Американски-те жителства, а най повече въ средоточни-те жителства, и во Rhode-Island. По мнозина-та отъ тѣхъ намиратъ се у Пенсилванія (Америка).

Б. Моравѣ-те братія или Брнхѣтери. Перво-то именованіе воспоминава ни ересь-та на Семицѣ-те и Моравицѣ-те братія, отъ кои-то произхождатъ и тѣа; а второ-то именованіе приноси ни на паметъ созиданіе-то (сграда-та), кое-то се направи на 1721 у Брнхѣтѣ. Тѣа еретіци вѣрѣватъ, че чрезъ нѣкое внетрешно умопросѣщеніе и чрезъ къ Богъ приобщеніе полдѣва челоуѣкъ совершенство; употребяватъ въ разговорѣте имъ и въ литѣргія-та имъ потаенны рѣчи, и виждатъ се да иматъ вѣроисповѣданіе нѣкое благочѣство ваваніе. Пріиматъ наслѣдственно-то и протеческо прегрѣшеніе отъ престѣпленіе-то Адамово и чрезъ смерти Христовы прощеніе-то, и че Христосъ ѣ Богъ, а пекло-то (паклото) вѣчно. Управленіе-то на священници-те имъ или на церковны-те старѣйшины распространява се въ многѣ дѣлнія на мірскі-а животъ; н. п. въ женидка, стажаніе и придоутокъ на недвижимо-то имѣніе и пр.; гдѣто ѣ нѣжно снисхожденіе-то имъ. Запрещенно ѣ да се сѣдять въ мірски-те сѣдилища, начертаватъ нѣкой видъ на народоправленіе, въ кое-то полза-та на простолудины-те ѣ секога покорна въ полза-та на общество-то. Иматъ попеченіе многѣ за тѣлесно-то и нравственно-то воспитаніе на дѣца-та. За да отбѣрѣватъ лесно на дрѣги-те Христіанъ отъ общество-то имъ иматъ три подченія: Моравіско, Швейцарско и преобразително церковно.

Моравіте-те братія, кои-то за упоуовленіе-то имъ премного соъ Квакери-те именѣватъ се и Германски Квакери, многѣ са распространни. Иматъ учрежденія въ Германія (Нѣмска земля); во Влветія; и Олландія; во Англіа; въ Руссія; и Индіа; Гѣйнеа; Данійски страны на Африка, въ мѣста на доврое упоуованіе; Оттеноттски страны

на южна Америка; с. Флора; с. крестъ; с. Іоаннъ на Данійски-те Антили; Јамайка; Англікански-те Антили и пр. и пр. во Виолеемъ, Назаретъ и пр. во Американски-те соединени жителства и пр. и пр. Сѣдалище-то (столицата) имъ е у Врнхѣтъ, малки градъ на Саксонско-то царство, гдѣто се намира сво рице-то щото ги управлава, сочиненно отъ тринадесать лица избранни отъ сокор-атъ.

Посланици-те на Моравски-те кратіа распространѣна, каквото снѣа на Западна-та црква повече отъ дрѣги-те Христіански окрѣства дори до послѣшни-те ни времена Вугарско-то подченіе въ сички-те тѣземци на различни страны свѣтски.

3. СВЕДЕМВЪРГІАНЕ-ТЕ, ИМЕНЕМИ ТАКА ОТЪ НАСТАВНИК-АТЪ ИМЪ СВЕДЕМВЪРГІА, КОЙ-ТО ВЕШЕ ЕДИНЪ ОТЪ ЕПІСТИМСКО-ТО УЧИЛИЩЕ НА СТОКОЛМІА И СЛАВЕНЪ ИСКОПОСЛОВЪ (дохтологъ). Отъ ученіе-то на тѣлесни-а мѣръ обврнасе Сведемвѣргій на дрѣховни-а; стана Богомѣдрецъ, и казѣваше че се разговараше честѣ со съ ангелы-те, и надчисе отъ нихъ мноѣ нещѣ за Бога, за свѣщенно-то писаніе, за посмертно-то состоаніе на челоѣци-те, за неко-то (рай-атъ) и за вѣчна мѣка, за дрѣги-те свѣтѣве и жители-те имъ. Три-те основателни членове на подченіе-то мѣ слѣдователни-те са: кожество-то Христовѣ, свѣщенно-то писаніе, и любовни животъ. Волкѣва и да са прегрѣшеніа-та на челоѣка, може да се возроди и да се спасе, ако се обврне на правши пѣтъ не отъ славолюбіе и сѣтѣство, но отъ отвѣгѣванѣ отъ зло-то и отъ прилѣпленіе къ любовь довродѣтелей. Сведемвѣргій издаде за това подробно Статістико (изкорованѣ) за неко-то, вѣчна-та мѣка и за планѣты-те, и описа жители-те имъ и нравіа-та имъ. Зрѣніа-та мѣ са прѣчѣдани призраци и мечтаніа, совсемъ то возѣщава ги и проповѣдѣва со съ совершенно увѣреніе безъ да предподлага прѣлшеніе на чѣства-та.

Сведемвѣргіиство-то, совсемъ що проникна у Свекія, малцина оваче тамъ намѣри послѣдователи, на кои-то по мнозина-та се намерѣватъ распрѣнати у Голландіа. Намерѣватсе и у Олландіа, и Блветіа; но по мнозина-та са у Англіа, а най повече въ градове-те: Лондонъ, Бристолъ, Берминхемъ и пр. въ Бастѣнъ и Мансестеръ са многочисленни. Мансестеръ е като митрополіа на тѣа ересь. Сведемвѣргіане-те иматъ храмове въ совокѣпленни-те жителства, у Філаделфіа, Балтімора, и Невіорако; още и у Индіа и

южна Америка. Понеже вѣрѣватъ, че у внѣтрешни-те Африкански страны има учрежденна и установленна совершенна црква нова Іерусалимъ испроводиша на тѣа страна земна посланици и содѣйствѣватъ мноѣ да се направи тамъ преселеніе у Сіерра Леона. Каролъ тринадесатый царъ Свекійскій, като не кеше се возѣсилъ още на престол-атъ, и слави-те странноокходници Спарманъ и Норденскіолдъ кѣха Сведемвѣргіане. За да распростратъ подченіа-та имъ издаваха седмъ повседневници (газеты), и послѣдѣваха изданіе-то имъ въ Лондонъ подъ именемъ Новъ Іерусалимъ.

3. МЕѢОДИСТЕ-ТЕ. Гнѣздо-то на тѣа ересь е панепістим-о Оксонскій, гдѣто проникна на свѣтъ отъ нѣкои ученици околѣ 1730-то лѣто. Іоаннъ Веслей кеше имъ предводителъ. Присмѣтелни ги именѣваха МеѢодисты, за законство-то и жестокостъ-та, щото показѣваха вѣнкаши на живот-атъ имъ. Братіа-та Іоаннъ и Каролъ Веслей соединихасе на 1735 со съ Геѣоргіа Хіетфелда. МеѢодисте-те пріиматъ разтѣнне-то (развалюванѣто) на челоѣчески-а родъ отъ паденіе-то Адамовѣ, и чрезъ Христа спасеніе-то мѣ, и чрезъ вѣра-та освѣщеніе-то, со съ различіе че Хіетфелдъ чини за нишо добри-те дѣла, ако не происхождатъ отъ вѣра-та, а Веслей ги сака неотѣжни. Веслей запрѣщава послѣдователи-те мѣ отъ позорища-та (сирѣте), отъ книгонгранѣ-то, хоро-то, конозденѣ-то, украшеніа-та по рѣце-те, вѣно-то, ракіа-та, и тѣтѣнъ-атъ. МеѢодисте-те учредѣха и поставѣха училища недѣлни и ревностъ-та имъ исправи мноѣ нравіа-та и обкычи-те. Со съ похваля се вспоминаватъ още до сега премененіа-та (променѣванѣта), кои-то направиша во вѣглары-те на Бристолъ, во каменностѣчници-те на Карнѣла, и во дрѣги мѣста. МеѢодиство-то се раздѣлава на два видове: послѣдователи Хіетфелдови подѣчатъ прѣдпрѣдѣленіе со съ ревностъ-та на Калвіністы-те, а послѣдователи-те Веслейеви пріѣха пакъ законъ-те на Ярмініанъ-те, и тѣа са по многочисленни.

Около среда-та на осмънадесато-то столѣтствіе отдѣлихасе МеѢодисте-те отъ Англіканска-та црква, со съ кол-то кѣха сначала. У Олландіа и у соглашенни-те жителства Американски успѣватъ прѣчданъ, гдѣто на днешній денъ умноженіе-то имъ стана десѣтъ пѣти повече отъ каквото кеше прѣдъ 10 години. Иматъ цѣтѣщи поселеніа у Индіа, а най повече у Балкѣта и Сейланъ и

въ големыа Ѡкеанѣ въ Сантвѣхѣи на Ирхипелагѣ. Перви отъ Протестантъ-те Методисте-те са, кои-то направиха обычай да подчаваѣтъ вѣра-та по улицы-те (сокацы-те) и по секакви дръги мѣста. Священницъ-те имѣ немаѣтъ твердо и уреченно сѣдалище, но намерѣватъ се секаде, и онаѣ кои-то имѣ сѣдшатъ подченіе-то имѣ многажды собираѣтсе по хѣлады.

(Преведенно отъ Землеописаніе-то на Балви).

СЛАВЕНСКАЯ ДРЕВНОСТЬ.

(Предѣлѣдованіе на 66-59-47 и пр.)

Рекохъме, че тѣа старославенски народове споредъ различни времена стари заселихасе по тѣа страны, кои-то се называѣтъ на днешній день Болгарія, Сербія, Боснія, Славонія, Далматія, Македонія и Фракія, и на кои-то присутствіе-то по тѣа страны подтвърждавасе и увѣрава още отъ Даріево-то, Філіппово-то и Александрово време. Но като по-смотримъ по на дълбока древность на тѣа народове, што са были по Фракія, и отъ двѣ-те страны на Днѣнавѣ, а най повече на сѣверна-та мѣ страна, ще видиме и ще найдемъ това присутствіе нишно доказателно още отъ предъ време-то на Тршадскі-а бой, кое-то не е странно и претворно, но веществително; защото, каквото доказахъме още на 4-та стран., нѣкои отъ Мосохови-те племена поглѣ отъ потопа-атъ 256 години предиоха изъ Асія отъ Каппадокія во Вурвпа чрезъ Кавкаски-те горы помеждъ Каспійско и Черно море, и чрезъ Черно и Меотійско море по различни сѣверны страны, и споредъ различни весьма стари времена распространихасе дори до Балтійско и Фініческо море и пр. и пр., то не е мѣчно и неприродно да са были пристигнали и повышереченни-те мѣста, сирѣчь край Днѣнавѣ и пр. на основа невоспоминяемо и весьма старо време, кое-то, кой-то е люкопытенъ, може да познае и отъ Славенскія Древности, изданы въ Москва на 1842, гдѣто описѣва подробенъ поселеніа-та и живеніе-то на тѣа народове при Корусоенъ рѣка, Непръ р., Фермодонъ р. Меотійско и Черно море, Днѣнавѣ и пр. и пр. и пр.

Но да предпоставиме споредъ тѣа весьма стари времена тѣа Старославенски народове требѣва да значиме первъ, че тѣа народове воспоминаѣтъ и повѣствѣватъ Историцъ-те подъ различни и многовидни имена. Во об-

ще Валински-те Историцъ, като повѣствѣватъ за тѣа сѣверны народы и мѣнаѣтъ ги Сквѣланъ, то есть Чѣды; а осовни, Мусіанъ, Гетъ, Бастаръ, Сауроматъ, Коларъ, (αράζοι), Пастирницъ (δομάδες) и пр. и пр., за кои-то по способной возможности доказахъме, и ще ги познаеме несомнѣнно отъ нравіа-та имѣ и обычай-те, што и до днесъ гледаме въ нѣхны-те потомцы и сѣвоазычницъ, каквото се показѣха и Пѣане-те отъ именованіе-то имѣ, отъ нравіа-та имѣ и обычай-те имѣ; кой неще да поеме онаѣ Пѣанина жена за славенонородно-то и нравіе Славанина? кол-то виде Дарій со съ ведро-то на глава-та, вретено-то въ рѣка-та, и конь-о по неѣ отъ мышца-та и вързанъ и воденъ?

Рекохъме че сегашна Болгарія на сторо време называшесе долна Мусія, а Сербія, горна Мусія. Посидниъ описѣва по тѣа мѣста Мусіанъ-те, Гетъ-те така и Дацъ-те, и споредъ нѣкой способной, образа предпоставлава ги така што да познае секій мѣно и чистъ отъ кои племена може да происхождѣтъ тѣа сѣшій народы, кои-то са тогава тамъ живеали. Казѣва, че Мусіане-те и Гете-те за благочестіе и честь воздержаваше и не глѣха масо, но медъ, млеко, и сырѣнѣ, и живѣха мирно и спокойно, и че за това се называха благочестиви и дѣхожители « και ἐμφύλων ἀπέχεσθαι κατ' εὐσεβειαν, διὰ δὲ τοῦτο καὶ θρημμάτων μελιτι δὲ χρῆσθαι, καὶ γάλακτι, καὶ τυρῶ, ζῶντας κατ' ἡσυχίαν διὰ δὲ τοῦτο καλεῖσθαι θεοσεβεῖς τε καὶ καπνοβάτας » и че нѣкои отъ нѣхъ и безъ жѣны жѣвѣха, за кое дръгошъ казахъме. Я Омиръ называ Мусіанъ-те храбры и мѣжественны, и прѣчданы кобылодоицъ, млекодоцъ, и непричастны, най праведны челоѣцы.

« Μισῶν τ' ἀρχηγῶν καὶ ἀγαθῶν ἱππηροχῶν,
» Γλακτοφάγων ἄβίων τε, δικαιοτάτων ἀνθρώπων »

Страв. землеописатель казѣва Гетъ-те и Мусіанъ-те, че Валине-те ги называха Фракіанъ, и че живѣха и по двѣ-те страны на Днѣнавѣ « Οἱ τοῖνον Ἕλληνες, τοὺς Γέτας, Θράκας ὑπέλαμβανον ἴσχουν δ' ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Ἰστρου καὶ οὗτοι, καὶ οἱ Μισοί, Θράκες ὄντες καὶ αὐτοί, καὶ οὗς νῦν Μαισοὺς καλοῦσι. » Я Гете-те, че са мѣно отъ тоа сѣшій старославенскій народъ, тоа па Стравонъ свидѣтелствѣва и казѣва Дацъ-те са единомышницъ со съ Гетъ-те « Ομόγλωττοι δ' εἰσὶν οἱ Δάκοι τοῖς Γέταις. » Я Дацъ-те, каквото и на 48 стран. рекохъме, веѣ отъ това само и исто старославенско племя, кои-то, каквото казѣва Страв-

внѣхъ, живѣхъ тогава по долна Мѣсія около Среденъ градъ (Софія), и по горна Мѣсія; а Гетѣ-те са живѣхали по долна Мѣсія дори до Черно море, и сичка Фракія "Гέτας μὲν, τοὺς πρὸς τὸν Πόντον κεκλημένους καὶ πρὸς τὴν ἕω, Δάκους δὲ τοὺς εἰς τάναντία πρὸς Γερμανίαν καὶ τὰς τοῦ Ἰστρου πηγὰς." Така и со сѣ Фракіяны-те бѣхъ Гетѣ-те Единозычници "Ἐτι γὰρ ἐφ' ἡμῶν Αἴλιος Κάτος μετῴκειεν ἐκ τῆς περὶαίης τοῦ Ἰστρου πέντε μυριάδας σωμάτων παρὰ τῶν Γετῶν, ὁμογλώττου τοῖς Θραζίν ἔθνοισι, εἰς τὴν Θράκην, καὶ νῦν οἰκοῦσιν αὐτόθι, Μοισοὶ καλούμενοι." Тѣа два-та народове Дацъ-те сирѣчь и Гетѣ-те до толкъва бѣхъ се умножили по тѣа мѣста, шото 200 тысащъ войнство на онова старо време имаха "Αὐξήθεντες οὖν ἐπὶ πλείστον, οἱ τε Γεταί, οἱ τε Δάκοι, ὥστε καὶ εἴκοσι μυριάδας ἐπέμπευον στρατίας." Тѣа Гетѣ се вихъ со сѣ Мѣсиаха полководца Иѣннанина, кой-то се устремил на нѣхъ, и комъ-то не самъ че надвѣхъ, но и живѣ го фатихъ въ бой-атъ, и не мѣ сторихъ нишо зло, но со сѣ почестъ испроводихъ послѣ като мѣ показа тогава Арміхетъ Гетскі о царь, просто-то имъ живѣхали, и самоволно-то имъ сиромашество, и каза мѣ че сѣ такнѣа хора да не дерзне никакъ и никогашъ да се бѣе, но най паче да ги има прѣатели, това като мѣ каза угостн го и испроводи го сѣ любовь (Страв. кн. 3.) Тѣа вышереченны народы по секаде прѣдпоставлава Стравонъ, че са живѣхали по тѣа горереченни мѣста, въ кои-то са се преселювали честъ по секаде споредъ времена-та и храна-та за стада-та имъ, и по секаде гдѣ-то са отхождали со сѣ кола-та имъ са се преносѣвали и со сѣ стада-та имъ заеднъ; за това ги называтъ Колесницодомны, и Паственници "Ἀμαζόικοι, καὶ Νομάδες". А Вастарны-те показѣва че са живѣхали и въ Певки островѣ, гдѣ-то бѣше привѣгналъ Свѣрмъ царь Трѣбалланскій отъ Александра, каквото рекохъ на 67-та стр., и по нѣкои Фракіиски мѣста. И Савроматѣ-те че са различни, отъ скиѣаны-те Вфоръ прѣдпоставлава, кой-то е ишелъ въ скиѣа, и казѣва че Савроматѣ-те не приличатъ со сѣ скиѣаны-те; зашото тѣа са такиви, шото и человѣческо месо ѣдатъ, а Савроматѣ-те никакво месо не ѣдатъ, но масло, сырѣнѣ, масло, медъ, каквото рекохъ за по горны-те Мѣсианъ-те сирѣчь и Гетъ-те.

Споредъ тѣа доказательства, и природны общан секій може да се увѣри несомнѣннъ отъ кои и какни племена происхождатъ тѣа вышереченни народи, и на колкъва дзавока

старина заселилисѣ по тѣа мѣста, въ кои-то потомцы-те имъ и до днесъ обитаватъ. И безъ секакво сомнѣнѣе може да се увѣри чловѣчкѣ; зашото тѣа Мосохови потомцы, като прѣйдоха изъ Асіа во Вѣршина, нѣкои камъ сѣверъ, а нѣкои камъ западъ, каквото рекохъ и на 4-та стран., къ сѣверна страна пристигнаха дори и до Балтійско море, а къ западна до Италіа. чо не е чѣдно и мачно да са се вселили и въ тѣа вышереченны страны, кои-то са по прѣдпочтенны, и кои-то имъ са были по наблизъ, нежели Балтійско, и Адриатійско море. Това се увѣрава и отъ споредъ различни времена преселеніа по нѣхни-те мѣста на славенски-те народове; зашото природнъ, ако да не бѣхъ тѣа Единозычници съ сѣ славено-Іллурицы-те, не можеха леснъ да се засѣдѣтъ по мѣста-та имъ Іллурицы-те и да овладѣтъ и усвоатъ толкъва многограспространны области. Зашо прочее неостанаха у Италійска-та земля, кождо е толкъва благоплодна и прерадостна? и въ коа-то се первъ и первъ вселиха? То е шено, че понеже не намериха тамъ Единоплеменници, и Единозычници, каквото тѣа въ Мѣсія сирѣчь Фракіа, Македоніа и пр., но намериха иноплеменицы, и инозычници, за това и не можеха тамъ да останагъ и да живѣатъ, но като се утѣснѣваха тамъ отъ инозычници-те принѣдихасе и прѣйдоха по тѣа мѣста, гдѣ-то намѣрѣваха природно свойство. За шо, казѣвамъ, не успѣха тѣа славенски племена въ Немска-та земля, и Германска-та во Унгаріа сирѣчь, Пѣссіа, Пѣхія и Боеміа? но оставиха онѣ мѣста та се вселиха по тѣа, гдѣ-то иматъ и до днесъ сѣществително бытіе и прѣдѣствіе? То е шено и твердо доказателство, че понеже по онѣа области и мѣста немаха Единоплеменници и Единозычници, каквото по тѣа, за то нѣкои отъ нѣхъ, кои-то останаха по Германска земля и пр. изгъбиха и обычаи-те си, нравѣ-та си и азъкатъ си. а най послѣ и бытіе-то имъ и прѣдѣствіе-то имъ народно. Нѣкои па отъ нѣхъ, кои-то бѣхъ по на восточна страна, сирѣчь по днешна Рѣссіа, понеже живѣхъ по различни особни мѣста, по кои-то немаха со сѣ иноплеменицы смѣшѣванѣ, вкоре нѣхасе въ нѣхъ, умножихасе и утѣдиха, шото секакво слѣдователно послѣ нашествіе отъ инозычници и насилѣванѣ отгнаша. и неповредими милостію Божию остана даже и до днесъ прѣславнъ и благочестнъ. И

нѣкои пакъ отъ нихъ по онѣ мѣста, въ кои-то немаха никакво спокоеніе и миръ отъ Скюданъ-те, Массагетъ-те (Татарыте), и отъ други такивы противници и иноплеменници, споредъ различни времена умноженни и утѣсенни помеждъ нихъ за упокоеніе и свободно живенѣ принѣдихасе и преидоха споредъ различни времена, каквото ще видиме слѣдователнѣ отъ перво-то почти столѣтствіе дори и до дванадесато-то подъ различни и многовидни имена, Славаны сирѣчь, Унны, Печенаги и пр. и пр., и вселихасе и засѣдѣха по тѣя сегашны области, гдѣто намѣриха нхны единоплеменници и сѣшоазычници, съ кои-то имаха природно свойство, и природна склонность и соединеніе, и гдѣто най послѣшно-то иманованіе на тѣя старославенски народове вкорениха, на кое-то бытіе-то и присѣтствіе-то благодатию Божіею и до днешній день на сичкі-а свѣтъ є гввно и вѣщественнѣ сѣществително.

Отъ вышереченно-то доказателно предпоставленіе видисе чистѣ колкѣва старовременно преселеніе и засѣдѣванѣ по тѣя области и мѣста на тѣя старославенски народове є было, въ кои-то сѣдатъ на днешній день. И въ кои-то перво наважденіе и насилѣванѣ прѣтърпѣха и посреснаха отъ Даріа, Персійскаго цара; а по него послѣ отъ двѣмаха Яминанина полководца, каквото и по горе рекохме, но отъ двамина-та не чѣствѣваха и не потеглиха такваа повреда, каквато отъ Філіппа Македонскаго, и отъ сынатъ мѣ Александра великаго. А послѣ по Александра въ доволно время живѣѣха мирнѣ и спокойнѣ по секаде гдѣто се намѣрѣваха дори до Октавіаново-то время, (виждь на 54 стран.); зашто споредъ Навклира Историка, вижда се, да са имали нашествіе и гоненіе отъ Октавіана Цесара тѣя старославенски народи, кои-то са живѣѣли тогава въ Панноніа, сегашна Славоніа. На тоа Октавіановъ бой гледаме перво произнесенно отъ старъ-те Историци Славанско-то има; зашто-то тоа Историкъ Навклиръ, иманѣва воошсе Славаны: Паннонцы-те, Далматцы-те, и Іллурицы-те. Но споредъ славеноморавскаго Историка Ульмана, каквото и на 5 стран. описахме, видисе това иманованіе Славанинѣ сирѣчь, че є весьма многѣ по старо, зашто той казѣва че има Венецинѣ келтско є и значи славнѣшй. Като повѣрѣваме това доказателство, то є гввно то-

гава че това иманованіе воспоминавасе отъ Омира стіхотворца оше отъ времена, кои-то са были почти 1200 гединѣ пр. Хр. и по напрешъ, но каквото многѣ други повѣствователни изасненіа за тѣя народове намѣрѣват се въ дълбоко невѣденіе и непознаніе така и иманованіе-то имѣ въ старо время весьма рѣдко се намѣрѣва воспоминаемо, кое-то потаисе до тогава, до гдѣто немаше за тѣя народове пристойни Историци; но като за Фатиха Вузантійски-те Историци да описѣватъ различни повѣствованіа за различни народы, по свѣт-атъ не можеха да утаятъ това иманованіе и да го невоспоменаватъ, но споредъ движеніа-та имѣ, прѣходанѣ-то имѣ и присѣтствіе-то имѣ по сегаде честѣ воспоминаватъ и описѣватъ това Славенско иманованіе, кое-то като пристигнеме до тамъ, сирѣчь до тѣя времена, когато го воспоминаваха описашемъ по дробно какво и що и споредъ коа причина така, каквото за него подобнѣ и за Серьско-то, Болгарско-то и Рускійско-то.

слѣдѣва.

ВОЗДВИЖЕНІБ

честнагѣ и животворацагѣ Креста Гдѣна.

Като царствѣваше въ Римѣ Максентій мѣчилъ, многѣ досажденіа правеше не самъ на Христіанъ-те, но и свои-те си пріатели убиваше и имѣніе-то имѣ грабеше; затова испроводиха Римлянѣ-те скрѣшнѣ на Квнстантіна, кой-то бѣше у Британіа, и молиха мѣ се да ги избави отъ тоа безчеловѣчнѣ мѣчитель. И Квнстантінъ отписа на Максентіа и совѣтѣваше го да не прави такива безчеловѣчества, а той повече стана золъ, и за Фати оше повече да озлобава Римски-те хора и да ги утѣснава, и не рѣше баремъ да зиде Квнстантіна. За това прочее Царь Квнстантінъ въздвигна се на него съ войска за да го смири и да избави люде-те отъ мѣчителство-то негово и безчеловѣчеството. Но като виде, че Максентіева-та войска бѣше по многѣ и по силна, намерѣваше се въ големо сомнѣніе и размышленіе какво ще повѣди тоа чародѣйнѣшй и лютъй звѣръ, за това наче да се моли Богъ, кой-то обладава неко-то и земля-та, и кого-то Христіанскій народъ почита, за да мѣ покаже нѣкой образъ и леснина да повѣди тогозы

мѣчителѣ. Като се молѣше Богъ така съзъ усердна теплота, яви мѣ се въ пладнина образъ на Крестъ-атъ Господень, изображенъ и начертанъ съзъ звѣзды, и вѣщеше повече отъ слънце-то, и беше написано на него: симъ повѣждай (съзъ това ще повѣдишь). Това крестное начертаніе и образъ видоха сички-те войнѣ, и чѣдохасе. И мнозина отъ нихъ начеха да се бсатъ и да се смннатъ; защото на онова време пѣзчници-те имаха крестъ-атъ за злополучно знаменіе, че на онова време най големо-то наказаніе и смърть крестъ-о кеше, сирѣчь распинаніе на крестъ, за това се и боеха войнѣ-те. А царь Квнстантинъ се намѣрѣваше въ големо недоумѣніе и размышленіе. Презъ ноца прочее като спаваше яви мѣ се самъ Христосъ Господь, и показа мѣ пакъ знаменіе-то на Крестъ-атъ, и рече мѣ: направи такова подобно знаменіе, и заповѣдай да го носатъ предъ полкове-те войнски, и не самъ Максентіа, но сички-те твои противници ще повѣдишь. Като стана царь отъ спаванѣ-то, повѣстѣва на боларш-те видѣніе-то мѣ, и привикна искѣнш и мѣрафетли златари, и заповѣда имъ да направатъ честный крестъ отъ злато, и бирь, отъ драгоценный камень спорѣдъ начертаніе-то и образъ-атъ на видѣніе-то: заповѣда и на сички-те войнш да чѣратъ крестное знаменіе на орѣжіа-та имъ, и да го начертатъ на шлемове-те и на щитове-те имъ. Я злочестивый Максентій като чѣ Квнстантиново-то нашествіе во Італіа на противъ Римъ, съ голема дерзость изведе Римска-та войска, и спречисе на противъ великаго Квнстантина. Тогавъ заповѣда Квнстантинъ да носатъ честный крестъ предъ войска-та мѣ, и като се сразиха и тѣвѣре зае биха съзъ Максентіа, повѣдиха го и многъ войска избиха мѣ, и едва самъ Максентій отбѣгна съзъ оныя, кои-то бѣха около него. И като го гонеше Квнстантинъ и той вѣгаше презъ мостъ-атъ на Тувѣръ Римска-та рѣка, поплъненіемъ Божиимъ строшисе мостъ-о, и като дръгій Фаравнъ, исполниха сичка-та рѣка съзъ колесницъ-те, конѣ-те и орѣжіа-та и удавихасе въ нея. Я великій Квнстантинъ съзъ повѣда и слава влезна въ Римъ, и посреснаха го сички-те люде съ велика радостъ пречестнш: а онъ воздаваше благодареніе на Бога че силою честнаго и животворящаго Креста повѣди мѣчителъ-атъ. А за поменъ на тѣа преславна повѣда постави крестъ-атъ на средъ Римъ на единъ каменный

высокій столпъ (дирекъ), и написа на него: съ това спасително знаменіе свободисе тѣа градъ отъ мѣчителскіа стрѣмъ.

И вторшій пѣть, като имаше вой съзъ Вузантинш-те, понеже двапѣти повѣжденъ стана отъ нихъ, и намѣрѣваше въ голема печаль и скорь, и като беше вечерь. погледна на горе камъ неко-то, и виде писаніе сочиненно съзъ звѣзды, кое-то изображаваше това: Прикани ме като си печаленъ и оскорбенъ, и ще те избавимъ, и ще ме прославишь. Уплашисе прочее, и пакъ погледна на неко-то, и виде крестъ-атъ начертанъ на небеса каквото и перш, и около него това написано: съзъ това знаменіе ще повѣдишь; и така като носѣха крестъ-атъ предъ войска-та мѣ, повѣди сички-те мѣ противници Квнстантинъ великій и зема градъ Вузантъ, щото послѣ распросрани и нарече го отъ има-то си Квнстантинополь.

А третій пѣть като имаше брань съзъ скуѣланш-те на Дѣнавъ рѣка, пакъ се яви на небеса спасително-то орѣжіе, и повѣди каквото и перш. И отъ тѣа причина като разумѣ царь Квнстантинъ сила-та на крестъ-атъ распатагш Христа, и того самага повѣрѣва че е истинный Богъ, крестиса въ него заеднш съзъ достопохвална-та мѣ майка Влена, колто като премногъ Боголюбива испроводи съзъ многъ имѣніе во Іерусалимъ да намѣри честнаго сѣшаго и животворящаго Креста Господна; а она като отиде во Іерусалимъ виде свати-те мѣста, и очисти ги отъ сквернш-те Ідшш. Я тогавъ Патріархъ въ Іерусалимъ беше Макарій, кой-то съ пристойна честь посресна царица-та. Блаженнаа же царица Влена като сакаше да намери скршенный отъ Іудей-те животворящій крестъ Господень, привикна сички-те Евреи, и пыташе ги, да и покажатъ мѣсто-то, гдѣ-то е скрѣтъ честный крестъ Господень; но тѣа като се отричаха и казѣваха че не златъ нищо, царица-та Влена заплаши ги че щеда ги мѣчи и бѣе: а тѣа казаха и единъ старъ мѣжъ именуемъ Іуда, и рекоха: че тѣозъ може да ти каже и извѣсти онова щото трѣсишь, защото е сынъ на честнаго пророка. И като го пытаха многъ пѣти, а Іуда се отричаше и не казѣваше нищо, заповѣда царица-та да го фѣрлатъ во единъ ровъ дълбокъ, въ кой-то като поѣде нѣколко время, обѣщасе да каже; и като го извадиха отъ тамъ, отвѣде ги на мѣсто-то, гдѣ-то беше гора голема, насыпана съзъ земля и каменѣ,

и гдѣто Адрианъ царь Римскій кеше направилъ наскоро храмъ на богина Афродіа и въ него кеше поставилъ кдмира: и тамштой Іуда показа че є скритъ крестъ Господень. Я царица Влена заповѣда да развалатъ Іадлскіа храмъ, а земля-та и каменѣ-те да отаигнатъ и да копатъ. Я патриархъ Макарій като се помоли Богъ на това мѣсто, єто излезна меризна благомеришлива, и веднага се пви гроб-ои крапиво-то мѣсто къ востокъ, и тамш близъ намѣриха закомпаны три крестове, и послѣ намѣриха честны-те гвозди. И като непознавахъ сички-те, кой є былъ крестъ Христовъ, сдѣнсе на това време да износятъ єдинъ мертвецъ да го погребатъ. Тогава заповѣда Макарій патриархъ да се зачатъ, и рече да положатъ на умрелш-а человекъ крѣстове-те єдинъ по єдинъ. И като положиха крест-атъ христовъ, веднага оживе мертвец-о и востана та ходеше. А царица-та соєъ радостъ като позна честный крестъ поклони мѣ се, и цѣлѣва го: така и сички-те царевн человекы, кои-то бѣха съ неа. Я дѣти-те неможеха да видатъ и да цѣлѣватъ сватый крестъ, защото беше многъ народъ и ставаше утѣшеніе, и молихасе баремъ отъ далече да го видатъ. Тогава Макарій патриархъ Іерусалимскій застана на єдно високо мѣсто, и воздвигна на високо честный крестъ, и обави го на сичкіа народъ: а той викаше велегласно: Господи помилуй. И отъ тогава се наче да става празникъ Воздвиженіа честнагш креста Господня. Я царица Влена зема соєъ себеси єдна часть (парче) отъ честно-то древо. така и гвозди-те четьри; а дѣго-то положи во єдинъ сребраный ковчегъ, и даде го на Макаріа патриарха да го чѣва за послѣшны-те родове. Тогава Іуда заедно соєъ многъ дѣти жидове (євреи) повѣрѣва, и крестиса, и нарече се во сватомъ крещеніи Врїакъ, кой-то послѣ стана потрїархъ Іерусалимскій. Сватая же царица Влена заповѣда по сички-те свати мѣста во Іерусалимъ да направатъ церкви. первъ заповѣда да направатъ церква воскресеніа Господа нашегш Іисуса Христа, гдѣто кеше сватый гробъ Христовъ, и гдѣто се намѣри честный крестъ; заповѣда пакъ да направатъ въ Гевсиманіа, гдѣто гробъ пресватыа Богородицы честнагш ед успѣніа; сѣне дѣти осмьнадесятъ церкви созида, и като ги украси соєъ секакы докроты, и сд доволны потревы подарилъ є въ Квнстантінополь, код-то носеше

соєъ себеси горереченно-то честно древо, и сваты-те гвозди, съ кои-то кеше прикованно чѣло Христово. Блаженный же царь Квнстантинъ честно-то древо въ златный ковчегъ положи, а отъ сваты-те гвозди єдинъ во Іадриатійско море Фари свата Влена, когато се вращаше отъ Іерусалима въ Цариградъ, за да се утиши море-то, защото стана голема вѣра и волненіе (Фѣрѣна) морско, а дѣгій гвоздь вкова царь Квн. въ шлемачъ си (презславї-то си), третїй прикова въ врозды-те (ремичѣ-те) на узда-та си конска, за да се исплани снова шото рече пророкъ Захарїй: въ день онъ вѣдетъ, єже во оуздѣ коня, сѣо Іаъ вседѣржителю; а четвертый гвоздь даде царица Влена Тревіршмъ въ соблюденіе.

Като се вѣрна свата Влена отъ Іерусалима во Вузантіа (Цариградъ), Христіолобивый царь Квнстантинъ направи три големы крестове, споредъ число-то на оныа шото виде на небеса, като имаше кой соєъ противни-цы-те мѣ, каквото рекохме по напредъ, кои-то направи, отъ драгоценны вещи (неца), и написа на нихъ соєъ златни писмата рѣчи: ІС ХС НІКЯ, то єсть повѣждадїи. Ёдинъ крестъ постави къ востокъ на єдно високо торжище, дѣгїй постави надъ червленыа столпъ Римскій на братолюбно-то мѣсто, третїй искачи надъ мраморно-томѣсто весьма прекрасно, гдѣто се хлѣбковѣ-те продаваха; на това мѣсто многъ знаменїа и чѣдеса станѣвахъ креста ради сватагш. Гдѣто снѣдѣтелствѣватъ многи че аггелъ Господень трипѣти въ година-та славаше ноша на това мѣсто съ голема свѣтлостъ и кадеше честный крестъ, и посеше пѣсьнъ трисвѣтлю сладкивъ гласомъ, и пакы на небо вожождаше: єдинъ пѣтъ на Воздвиженіе честнагш креста, дѣгїй въ зъ день на Маїа, и третїй на Крестопоклонна недѣла во сватый великїй постъ.

Треѣва окаче да воспоменеме и това, че честное и животвораше древо креста Господня когато кеше пленено и обладано отъ Персіанъ-те (Ацемете), и пакъ возвращено во Іерусалимъ съ голема радость на Христіанъ-те. Като царствѣваше Фшка царь Греческїй, Хосрой царь Персіскїй овладѣ Егупетъ, Африка, Палестїна, и зема Іерусалимъ и многъ Христіанъ уки, и пакы (разграби) церковни-те сокровища и украшенїа, и помеждъ дѣти-те вещи зема и това многоцѣбно сокровище, честно-то древо сирѣчь, и отнесе

го въ Персія (Иземъ). Послѣ по смѣрти-та на Фокка стана царь Греческій Ираклій, кой-то радеше и старашесе многѣ да повѣди Хосроа, но многождѣ повѣдися отъ него, и за това просеше мѣ миръ, но не полѣчаваше. Тогава прочее като се намѣрѣваше въ голема скорѣ, припадна на Бога и на негова помощь, и заповѣда на Хрѣстіанш-те да се молатъ Богъ со съ вѣрніа и посты да ги избави Богъ отъ тоа невѣрнш и гордѣливш царь Персійскій, кой-то се хвалѣше да истреки сички-те Хрѣстіанш, и хвалѣше има Хрѣстово. Напоконѣ като собра сичка-та си войска, и съ надежда на Божіа помощь воорѣжиса со съ крестна-та сила, и отиде на противъ Хосроа, и като се срази съ него и твърде зле би, повѣди го и прогна, и сичка-та почти Персійска земля завоева и овлада, и многѣ полкове мѣ повѣди. Я послѣ по нѣкое время Сирое съ синъ Хосроевъ, испроводи на Иракліа царя Греческаго многѣ дарѣш и молѣше мѣ се да се смири съ него и да престане да не пѣлни веке и да овладава земля-та Персійска. Тогава Ираклій като сотвори миръ со съ Персійскій царь, зема отъ Персійска-та земля животворящее древо креста Господна, кое-то беше пѣлннлѣ Хосрой отъ Иерусалимъ, и кое-то четыренадесатъ години беше у Персіанш-те. И такава като се върна отъ войатъ царь Греческій со съ многѣ корысти, и со съ честно-то древо, славаше Бога, за што мѣ помогна, та повѣди противника си и зема честнш крестъ Господень. И като го занесе и дойде до Иерусалимъ, зема царь Ираклій самъ честно-то древо на рамена-та си да го внесе и постави на прежно-то мѣ мѣсто, и беше се облакалъ во одежда царска, златна, и съ многоцѣннш каменѣ украшенна, и на глава-та вѣнецъ царскій, но тогава стана чѣдо предивно: защото на тогъ часъ се запре на тѣа враты, чрезъ кои-то на лобное мѣсто отиваше, и не можеше да се помѣсти ни назадъ ни напредъ, и като се чѣдеха сички за такова нещѣ чѣдно приключеніе, Захарій патріархъ Иерусалимскій, кой-то беше излезналъ со съ сичкі-а народъ Иерусалимскій да го погрене, виде аггела Божіа, че стоеше во враты-те като молніа (свѣт-кавица), кой-то запираше флаванѣ-то и казѣваше: съ таковъ образъ не носеше создатель нашъ това честное древо тѣва, каквото го въ (віе) носите. Това патріархъ като виде и чѣ удивиса и обтърнасе та казѣва

на царь-атъ: виждь царю, че не ти е возможно съ таквѣа богатъ дрехѣ облеченъ, и украшенъ да внесешъ това свато древо, кое-то укогой Хрѣстосъ за наше-то спасеніе стана като сиремахъ и понесе го: ако да сакашъ прочее да внесешъ негова-а крестъ, негова-та нищета (сиромашество) послѣдѣвай. Тогава Ираклій совлече царски-те си дрехѣ и вѣнец-атъ, и облечесе въ просто и сиромашко облекло, и понесе честно-то древо на крест-атъ Господень безъ никакво запиранѣ, и ходеше съ косы нозѣ, и внесе го въ цѣрква-та на мѣсто-то, отъ гдѣто беше взатъ отъ Персійскі-а царь, тамъ пакъ постави благочестивш царь Ираклій крестное древо. И тогава стана голема радость и веселіе за возвращеніе креста Господна на сички-те православнш Хрѣстіанш, кои-то се хвалѣха и славеха Хрѣста Бога, кланяющесе честному и животворящему кресту Господню.

С. Димитрій Ростовскій.

СЛОВЕСНОСТЬ СЛАВНО-БОЛГАРСКА.

(Виждь на 6, и 27 стран.)

Рекохъме, че азъкъ-о е изобразителнш знакъ на сѣкій народъ. Но да опише чѣловѣкъ причина-та и средства-та, кои-то са способни и пристойни за одобреніе и совершенство на тоа изобразителнш знакъ, требѣва да напѣлни и да опише една многопространна книга, та така да ги предпостави приличнш, и кои-то совсемъ шо не се смѣшаватъ въ тѣа кратки описаніа, но по крайней мѣрѣ нека да опишемъ баремъ онова, кое-то единъ родолюбивш ревнитель предпоставлава въ народ-атъ и казѣва: Славно-Болгарска словесность да се возроди первъ и первъ требѣватъ пристойни и спосокни училища, кои-то са основаніе и корень не самъ на словесность-та, но и на благонавіе-то, на вѣр-та, на гражданство-то, на торговіа-та, на хѣдожества-та, на искѣства-та, на жизншзобрѣтеніе-то, на изобразителнш-а знакъ, на успѣх-атъ въ сички-те докры работы, на благополѣчїе-то и благоденствїе-то, а най послѣ на име-то народно и словесно, а не отъ просвѣщеннш-те людіе на свѣт-атъ ненавидимо и презрительно.

Ради да се испѣлнатъ и совѣршатъ тѣа вшшерѣченіа, и да се възобрази тѣа Славно-Болгарска словесность требѣватъ училища

сходни и пристойни за да содѣйствуватъ на това предпочтенно отъ сички-те дръги работи намѣреніе, и общонародно желаніе и достоинство. Но нещадно и нещастливо, не знамъ какво да рече, совсемъ щото се намѣрватъ таквѣ природни и соразмѣрни пристойни, но содѣйствителни и многонародни народ-о нема въ настоящее градища за да учредатъ и устроятъ такиви учительства, щото да послѣжатъ и да совершаватъ онѣа средства и наставленія, кои-то могатъ да откриватъ и да развиватъ цвѣтоте-те на словесность-та. То сегашно-то состоаніе учитеско, слава на мѣдродправително-то Началство почти по сичка-та мѣ держава учредавасе, и съ велика ревность болѣе и болѣе устроявасе, но за причина на малонародіето по секаде неше да успѣе никогда въ тѣа степени, кои-то содержатъ въ себеси благодуханія всѣхъ благихъ. Кажу ми, кой градъ има сто или двесте тѣаши народъ, щото да посреснѣва и иждивенія-та потребни, и да има чедата си съ пристоеиъ и способиъ возрастъ во училище-то по крайней мѣрѣ баремъ до шестнадесать или осмьнадесать години? съ кой-то возрастъ рѣдко пристигиватъ и въ многонародны-те градища. Я съ такова сегашно щото иматъ на днешній день состоаніе дръго не послѣдѣва, самъ едно има че иматъ школы, иждивенія же несоразмѣрни и устроенія, и да не речемъ всди, но безъ всакое прекорѣчїе, соразмѣрны съ ревность-та и иждивенія-та многи, неспѣшны въ совершенство, въ кое-то народ-о може да уповае возрожденіе на словесность Болгарска.

Прїателю! като говоримъ тѣа рѣчи, немой да речешъ, че уничтожавамъ и укорявамъ сегашни-те училища, не дай Боже! пачеже и ублажавамъ ги и радюса дѣхомъ! защото са тѣа всистиниъ предтечи, предводители и спомоществователи, на основа, кое по мнѣнію моему ще предпоставимъ въ смотреніе и разсѣжденіе на сичкі-а народъ, че е пренѣжно и за Славяно-Болгарска словесность неотѣвѣжно.

За да се подтверждаватъ сегашни-те училища за всегдашно-то имъ кѣтїе и прїдѣствїе, и за да даватъ рожбы таквѣа, отъ кои-то народ-о да има упованіе за благій успѣхъ на возрожденіе Славяно-Болгарскїа словесности, никакво дръго средство не е возможно да исполни това благое народно упованіе, точно едно общонародно учили-

ще, кое, като се учреди и опредѣли, ще испълни сички-те желанія; защото отъ сички-те дръги градища, като прїиматъ ученицы-те добро начало въ помѣстни-те имъ училища, и като са на способный возрастъ и усердно желаніе за высокостепенни ученія, ще дохождатъ въ това училище за совершенство на ученіе-то имъ. Въ кое ще приходатъ, казвамъ, отъ секаде съ ревность, и кое се обѣщава да предпостави на свѣт-атъ такиви окончанія, кои-то са вѣчнопамятна честь и похвала общонародна. Кое казвамъ, обѣщавасе да възобрази за народ-атъ и учители, отъ кои-то има на днешній день голема потрека; защото праватъ училища, а учители нематъ, и свашенницы просвѣщенны и ученны, кои-то са украшеніе церковно, и подкрѣпленіе вѣрв; съа една рѣчь ще възображава и учители, и свашенницы, и риторы, и проповѣдницы церковны, и естествословцы, гражданы учтивы, хѣдожественныиискѣсны, и пр. и пр. и пр.

Такова едно училище первъ и первъ требѣва да е на средоточїе, сирѣчь въ среда-та помеждѣ сичкі-а народъ. Вторъ требѣва да е на мѣсто, кое-то има здравъ и благопастворенъ въздухъ, пища (мѣнѣ) и питїе призовилно, и гдѣто има софѣдницы отъ Оттоманскїй народъ. Третъ главнии, и искѣсны учители слѣдователно: двама по крайней мѣрѣ Славяно-Болгарски, единъ Греческїй, единъ Оттоманскїй, и единъ Френскїй, при симъ и единъ свашенниконаставитель, гдѣто, като става катадневна церковна слѣжба, и като прїдѣствуватъ на сека слѣжба общо сички-те ученицы, да наставлява и обѣщава онѣа, кои-то иматъ ревность за свашенство. Сички-те ученія: Грамматїка, землеописаніе, риторїка, естествословїе, нравность и пр. и пр. да се предаватъ на Славяно-Болгарскїй азъкъ неотмѣнино, а споредъ опредѣленно время на Греческїй, Оттоманскїй и Френскїй. Церковна-та слѣжба всегда да се прочита на Славенскїй, подобно и церковни-те преданія и подченія така каквото и высокобѣмни ученія.

Но знамъ добрѣ, прїателю, че ще да речешъ това тѣвѣре пристойно и весьма полезно предпоставявашъ и совѣтѣвашъ, но по добре е да ми кажешъ по напредъ средства-та съ каковъ начинъ и способъ става такова едно училище, па тогава ми казѣвай основа щото отъ него происходи добро и полза; защото знаешъ че Болгаре-те

за такова нещю твърде голема склонность нематъ, и не са достойни едно таково свато дѣло за народна вѣчнопамятна полза да съвършатъ и да устроятъ, не чвствдватъ и не познаватъ какво добро отъ такова построение и учреждение произхожда и ражда се, и не щатъ да съдѣйствдватъ нищо. Изъ убъ напротивъ ти отговарамъ и казввамъ, че Българе-те совсемъ що казввашъ, че не чвствдватъ и не познаватъ какво добро произхожда отъ едно таково построение, и совсемъ щочо са сиромаси, но споредъ честолюбіе-то, кое-то природно иматъ, не ще да останатъ по доли ако не отъ дрѣги-те вараемъ отъ Арменш-те, стига самъ да имъ предпостави человекъ въ смотреніе-то имъ и разсѣденіе-то онѣа средства, кои-то такова нещю устроятъ и за всегда сохранаватъ, чвбатъ и подкрѣпаватъ. Тѣа, като совзематъ намѣреніе, рачатъ ли тогава да оставатъ на диръ и отъ най малонародниша народа? Стига самъ да дойдатъ въ чвство и да познаатъ, че неще да предствдватъ и радатъ за нѣкое съетно и растѣбно дѣло, но за вѣчнопамятно и безсмертно; не за нѣкое беззаконно и нравности противно дѣло, но за Богоданно на сички-те воокше человекъ и преблагонравно; не за нѣкое жестоко и неприѣтно дѣло, но за кротко и благопріятно жителство; не щатъ да радатъ за нѣкое непочтенно и укороенно отъ сички-а свѣтъ дѣло, но за гражданско и прехвално возокраженіе и учтивость; не за нѣкое въ темнота заблѣденно и уничиженно дѣло, но за просвѣщеніе и украшеніе ума; не за нѣкаа проста причина, но за возокраженіе знакъ, исправленіе народнагъ азыка и сгажаніе инихъ азыкввъ; не за нѣкое, казввамъ, уничижително дѣло, но за предпочтенно и отъ тѣа многоцѣнны камени, и отъ сички-те народове подражателно и прехвално; не за нѣкое нещастно дѣло, но за всегдашній придобвтокъ, и въ хѣдожества различни и на живот-атъ весьма потребни благополѣбный успѣхъ; не за невоздержаніе, но за смиреномѣдріе; не за непостоянство, но за благочиніе и спокоеніе; не за противленіе на добри-те и полѣзни дѣла, но за послушаніе и покореніе; сътъ една рѣчь, ще да предствдватъ и ще радатъ за такова нещю, кое-то е въ сички-те просвѣщенны и благоразумны людіе предпочтенно и преславно; кое е и Богъ угодно, и человекъ полѣбно; и кое най послѣ има-то имъ без

смертно и вѣчнопамятно въ потомъ-те имъ за славный примѣръ ще остави.

Довлеетъ, возлюбленный, самъ по должности да предпоставиме мѣа основа, кое-то възвраде и предовлава примѣры за едно таково устроение и показва средства спомощствителни, а потомъ состои на ревностьта народна и честолюбіе-то и. За краткорѣчіе нека да оставиме онѣа примѣры, кои-то ставатъ посвѣт-атъ за такова нещю, и въ кои-то гледашъ че спомощствдватъ воокше съ велика ревность не самъ богати-те и велможн-те, но и тѣа сѣщѣа вдовицъ съдѣйствдватъ и спомощствдватъ не съ мало нещю, но и сътъ основа, кое превосхожда сила-та имъ; кол, казввамъ, приноси за помощъ сребренницъ и пр., нѣкол, като нема наслѣдницъ, подарѣва и сичка-та си къща и имѣніе; а нѣкол или нива, или лозіе, или и дрѣго какво и да бѣ было мало сирѣчь или големо съ велика ревность приносятъ и подарѣватъ самъ и самъ да се покажатъ и тѣа сопричастны на това свато дѣло. Нека оставиме, казввамъ, такивы неисчетны и прешлы примѣры, и нека воспонемъ и предпоставимъ тѣа, кои-то са на днешній день, и кои-то имашъ предъ очи те си ката день тамъ гдѣто живѣешъ. Казвватъ ми за таквѣа устроения и учреждения учителиски въ Смурна, кои-то на днешній день прѣствдватъ и устроятъ се, и кои-то не е странно и неспособно да предпоставиме за примѣръ въ Болгарскѣа народъ, за да познае съ каковъ начинъ и способъ такива неща ставатъ и устроятъ се. Нека оставиме онѣа, кои-то са учрежденни и устроени отъ на западна-та цѣрква тамъ народъ, и кои-то са прехвални и достойноподражателни колкѣто за момчета, толкѣва и за момчета; нека оставиме така и онѣа, кои-то иматъ въ Смурна Арменш-те, и кои-то са прехвални не самъ че учатъ чѣда-та си и предаватъ сички те наѣки на матерны-атъ имъ азыкъ, но и дрѣги азыкъ сѣщевременно учатъ, и прѣданъ успѣватъ не самъ во свой-атъ си азыкъ, но и въ дрѣги-те, кои-то во едно общо народно училище учатъ, и кой-то успѣхъ не се вѣдава въ дрѣго, самъ на сегашно-то новосочиненно отъ патънадесать лица содрѣжество за училища-та имъ, и съ таковъ способъ пристигнаха въ голема похвала училища-та имъ колкото за мъжкн-те толкова и за женскн-те имъ чѣла-тъ. И нека посмотриме на училища-та, кои-то се отъ

на восточна-та църква народъ въ мало нѣкое время и направиха и устроиха. Освѣнь взаимни-те училища, кои-то учредиха почти предъ седмь, или осмь години колкото за мъжески-те толкѣва и за женски-те дѣца, и кои-то се направиха отъ различни содръжества, и потвърждаватсе отъ нихъ и до днесъ прѣдано. многопохвално и благоуспѣшно, послѣдшо показа Смирнейскі-о народъ голема и рѣдка по свѣт-атъ ревность за общонародно-то училище, кое-то големо-о предъ тры години пожаръ изгори. Благоуспѣшн-те Смирнейски жители, совсемъ шото подкрѣпаватъ вышереченни-те седмь взаимни училища, и толкѣва много за нихъ посрещатъ иждивеніа, честолюбіемъ обаче не презрѣха и това, кое-то е главно и отъ сички-те дръги предпочтенно. Развѣватъ, че нѣкои повече отъ двесте хілады гроша собраха помеждъ си! секій сирѣчь споредъ сила-та си, и сека смѣжность (снафъ) споредъ умноженіе-то, и споредъ веществво-то имъ кой дрѣвеса, кой, каменъ, кой площицъ, керемидъ, гвоздѣ, дъски и пр. и пр. секій споредъ сила-та си и споредъ художество-то си, и секій споредъ народна-та мѣ ревность и любовь принесе и подари шото пристигна на таа сѣма спомоществованіе-то и на това собраніе, отъ кое-то праватъ сега и училище-то, и за да има всегдашно потвърженіе и подкрѣпленіе, праватъ съвременнъ за помощъ лавки (магаза), нѣкои до 20 отъ кои-то приход-о да посрещнѣва иждивеніа-та за учителя-те и пр.

Скажи ми, искренный мой пріятелю, на истина ли е това що говоримъ, или ти говоримъ басни и приказки? Ты си тамъ и знаешъ ги отъ мене много по добрѣ, кажи така ли е. или не. Изъ предпоставихъ тоа въ Смирна примѣръ, шото знаешъ твърде добре за да увѣришъ съ твои-те повсемѣслни списанія Болгарскі-а народъ да познае съ каковъ спосокъ благоуспѣшн-те людіе по свѣт-атъ устроюватъ такъва общонародны ползы и вѣчнопамятны. Нека смисли сега секій благоуспѣшн и народный ревнитель тоа Смирнейскій на восточна-та църковь народъ, кой-то не е споредъ умноженіе-то мѣ повече отъ 60 хілады, като съ съ честолюбіе-то мѣ и благоуспѣшн-то мѣ устроюва едно общонародно свато дѣло, а Болгарскій народъ, кой-то се соразмѣрнъ сочинява почти отъ пать мѣллионы, не е ли достоенъ баремъ колкото за Смирнейскі-

атъ народъ? ѿ невѣствованіе доброты! ѿ стыдъ! ѿ уничижително состояніе! . . . . Болгарскій народъ, ако да чувствѣваше и ако да имаше една тысящночастица на ревность-та, кол-то иматъ дръги-те народове, не щеше да остане да диръ отъ това свато дѣло, и не щеше да лиши юношество-то си отъ тоа Богоданнъи воопще на сички-те человекъ даръ.

Первъ и первъ по първи-те народни людіе и по възможни-те щѣха до собератъ спомоществованіе помеждъ си, секій споредъ сила-та си, и споредъ имѣніе-то си, и като благоуспѣшн и первенствующъ, за да даде примѣръ на дръги-те, щеше съ голема ревность и любовь да спомоществова да предстолава и да приканюва дръги-те соотечественнищъ; защото, като видатъ по долни-те хора, че со все сзрѣ предстанѣватъ прѣжни-те и предстолатъ, ще да ги подражаватъ и тѣа, и секій споредъ сила-та си, и споредъ честолюбіе-то си не щеше да остане на диръ отъ онова шото мѣ дохожда отъ рѣка; че за такивы работы стига самъ да стане поревнованіе, и стига самъ да ги поематъ благоуспѣшн-те и предпочтенни людіе по сички-те градове, градища, села и пр. и да ги устроаватъ, а послѣ, като остане за дръги-те, тѣа самъ отъ себе ще помагатъ съ голема ревность и любовь. Народный пріятелю! Какво мнишъ, сички-те по секаде Болгаре не са ли длъжни на отечество-то си за едно такава свато дѣло? Тѣа най па че са должни; защото по смотренію Божию отдалечихасе отъ отечество-то си, и познаха помеждъ просвѣщенн-те людіе и видоха какво произникнѣва отъ това с. дѣло, кое и най малонародный народъ устроава и учреждава на тоа златный и свѣтлый вѣкъ.

Любородный пріятелю! не ти говоримъ то отъ дръга нѣкоа причина, но като смислихъ онова шото казѣва: нека попыта секій себе си какво добро може да направи на дръгиго, а най паче на свои-те си, сочинихъ това предпоставленно мое мнѣніе. за кое вы молимъ да го опишете во едно отъ Люкословіа-та ви, за да го прочитатъ люкочитатели-те, и ако го намератъ благословно и полѣзно нека ме познаатъ за теплѣйшій ревнитель словесности народнъа, а ако ли напротивъ молимъ за человеколовно снисхожденіе.

Вдѣнъ ѿ люкородныхъ.

BT
BT

BT
BT

REPORT

BT
BT

BT
BT

BT
BT

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Септемврія, и Благонравіе	Стран. 81
Індіктіонъ	— 82
Сонovidѣніе Ідкіаново	— 83
Хрістіанство	— 86
Славенска древность	— 88
Воздвиженіе честнаго креста Господна	— 90
Славено-Болгарска Словесность	— 93

Цѣна за 12-те единолѣтна предплащанна.

- 1 Патифрангъ въ Смирна.
  - 1 Двестолпникъ въ Цариградъ при Г. Ралли X. ПЗ. Мауріди.
  - 6 $\frac{1}{2}$ Рѣбли за Рущія.
  - 3 Рѣбіе-та за Влахія, Сербія и Боснія.
  - 25 Гроша за Фракія Болгарія, и Македонія во Філіппополь при Г. Квистаки Д. Моровенова.
-